

PETROZSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre . . . 2 kor.
Fél évre . . . 4

Egészévre . . . 8 kor.
Egyes szám ára . . . 20 fil.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrozsény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadóhivatalhoz küldendők.
Hirdetések, valamint nyilttéri közlemények mérsékelt áron számíttatnak.

Jókai Mór.

A magyar nemzeti irodalom egyik legnagyobb alakjának, Jókai Mórnak szobrot és műemléket akar emelni a hálás utókor és ezen emlékművek létesítésére országos adakozást kér az emlékemelő bizottság.

Jókai, e nemzet lelkét félszázadnál hosszabb ideig tartotta egybefoglalva a művészet varázsában és a honszeretet lelkesedésében. Egyek voltak benne és általa kicsinyek és nagyok, százerek és százazrek, mindnyájan kiknek kedves a magyar szó és drága a magyar érzés.

Az irodalmi emléket, melyet lángelméje alkotott mindnyájunk gyönyörűsége, ereje és dicsősége. Nemzeti kötelességnek kell éreznünk, hogy nagy pályájának emléket hozzá, magunkhoz méltó műalkotásokkal is megörökítsük.

Ha valakit, úgy őt bizonyára megilleti a tisztesség, hogy a nemzeti hála rakjon követet pihenő helye fölé s állítsa érzésként a jövő nemzedékek elé.

Hogy az emlékemelő végrehajtó bizottság kegyeletes tervét végrehajthassa, felkérjük Petrozsény minden rendű és rangú lakosságát, kik Jókai nagy szellemében örök életű művei által folyton gyönyörködnek, hogy hazafias és nemzeti kegyelettel vezérelt adományait a Petrozsény község előjáróságánál levő íven oda befizetni kegyeskedjenek honnan a begyűlt adományok a szolgabírói hivatal útján illetékes helyre fognak juttatni. A többi községek is előjárásaik útján járulhatnak a kegyeletes célhoz.

Szerkesztő.

Márczius Idusa.)

Van az Isten ege alatt egy nemzet, melynek hatalmától egykor remegett a büszke nyugat, melynek titáni erejétől nem egyszer döngött Bizáncz érczkapuja, a mely nemzet országának határát egykor három tenger mosta és a melynek diadalra száguldó paripáinak patái alatt megrendültek a gögös Bécs székesegyházának pillérei. Hős, nagy volt e nép! S mindig volt annyi ereje, hogy fényes pallosával kezében az alkotmányosság sánczára állva azt megvédje s oda dörögje elleneinek: Csak eddig s ne tovább! Ne bántsát a magyart!

De „felforgat a nagy századok érzéke mindent.“ A fényes napok, öröm ünnepek, diadalok eltűnének; sötét éj borult az országra. A nemzet jobbából kicsavarták a fényes kardot, rablincset vertek két kezére.

A magyar szabadság tündöklő csillaga, mely eddig oly dicsőségesen, oly fényesen ragyogott, a mohácsi vészkor II. Lajos királyunkkal együtt a Csele patakának rohanó árjába veszett, a töröknek a mohácsi dombok alá helyezett 300 ágyuja rabigába sodorta a nemzetet.

Nem évtizedek, hanem századokra nyulnak ki ezen küzdelmek. Idegen hatalmak hódító terjeszkedésének a magyar kar emelt gátat, s midőn a külső hatalom elgyöngült, akkor az ország határain belül támadtak ellenségek.

*) Lapunk mult számából térszúke miatt kimaradt. Most közöljük. Szerk.

A Bocskayak, Bethlenek, Thökölyek és Rákócziak szabadságharcza végső eredményében csak okmányokat eredményezett.

A népszabadság eszméje akkor még csak bölcsebben szunnyadozott, csak a tudósok, a bölcsek álmodoztak róla: nem ismerte sem a kicsiny hazánkban, sem Európában.

Mikor pedig a francia forradalom vérrel és szennnyel teljes viharából mintegy megtisztultan beszűrődött a népszabadság: a Kárpátok aljában élt az a nép, mely leghamarább megértette, mert lényegével egy volt, de óhajtotta is. Óhaja teljesült! Mert ütött a megváltás órája és bekövetkezett az átalakulás kora, mely Árpád népét egy nemzetté, testvérekke tette. Fellépett Széchenyi, majd Kossuth, kinek lángszava volt a pallos, mely a nemzeti tetterőt lenyugtató köteléket elvágta s merészen, sürgető, követelő, parancsoló hévvel hirdette a nemzet legidősebb és legdrágább kincsét: a szabadságot.

Mikor történt ez? Tudjuk . . . Soha szebb nap annál, minő te voltál „Márczius Idusa“. Ekkor, 1848. márczius 15-én tör először ég felé a szabadság tiszta lángja, a mikor egynehány lánglelkű magyar ifju, megcsinálja a vér nélküli forradalmat és 24 órának a leforgása alatt megteremt a sajtószabadságot, a jogegyenlőséget, a közös teherviselést, az uniót Erdélyvel és rábírja az uralkodót, hogy nevezze ki az első felelős magyar miniszteriumot. S megszületett az új Magyarország, mely 12.000.000 szabad polgárnak édes hazájává lett.

Ennek a békés és dicsőséges nemzeti újjászületésnek emlékét őríti a magyar nemzet a már-

„PETROZSÉNY ÉS VIDÉKE” TÁRGYAJA.

A király és a pásztorleánya.

Szomorúság és fejtelenség terjedt el az egész országban, mert a mióta özvegygáé lett a király, mit sem törődött többé az ország ügyeivel, hanem naphosszat ott térdelt zokogva, kezét tördelve a megboldogult királyné képmása előtt.

Ezt a képet saját felséges kezeivel ő maga festette, oh, mert nem engedhette, hogy az imádott nő szépsége mást ihlessen meg, mint őt, a ki annyira szerette.

A piktorok néha különös pillantásokat vetnek a modelljeikre: összeránczolt szemmel, mértani számításokkal mérik fel az arc mosolyát s a tekintet meleg reflexét, már pedig ezt a király nem engedhette. Sokkal inkább a lelkébe vésődött a megboldogult szépségének minden részlete, semmint ne lenne feltékeny annak a pusztá gondolatára is, hogy idegen férfi szeme látta azt a mit ő látott.

— A piktorok mindig megőriznek valamit a szívükben, a mit a szemükkel láttak, — vélte a király, s a világ minden kincseért sem térte volna ezt.

És ime az a kép volt most egyetlen vigasza. Ha ránézett, összegyűlt szemében a könny. Ezt a lájdmalt azonban nem cserélte volna el a föld semmi gyönyörével.

Hiába keresték fel őt ministerei és kérlték:

— Felső, nyugtalanító hírek érkeztek. Ormuss új királyra rengeteg hadat gyűjt, hogy a mi országunkra törjön.

A király szomorú mosollyal vette tudomásul ezeket a jelentéseket és — tovább merengett az elhunyt királyné képmása előtt.

Egyszer azonban mégis fölcusdott apathiájából és ekkor határtalan haragra gyúlt. Kedvencz kamarását, a kit legjobb barátjának nevezett, kicsi híján, hogy nem a saját kezével ölte meg, — mert a vakmerő azt merte mondani, hogy a legnagyobb bánatnak is véget kell egyszer vetni s ideje volna már a népe számára új királyról gondoskodnia. Bárki legyen is a fejedelmi hiteless: koronás hölgy vagy pásztorleány — csak legyen . . .

— Te szörnyeteg! — kiáltott a király éktelen felindulásában, — hogy merészelsz nekem ilyen szégyenletes tanácsot adni? Pusztulj a szemem előtt, te kigyó, különben összevesszom a fejedet! Hütelven legyek a drága halott emlékéhez? De mielőtt eltávoznál tőlem, tud meg, add hírül mindenkinek, hogy trónomon az üres hely oldalam mellett üres marad mindörökre, ha olyan nőt nem letek számomra, a ki teljes tökéletességgel nem lessz hasonló ő hozzája.

Jól tudta a király, hogy a mikor ezt a kijelentést tette, mire sem kötelezte magát. Hiszen olyan mint ő csak egy volt. Hol is lehetne szépségének, bájának a párját föllelni mind az öt világrészben. Ilyen esodát nem teremtet kettőt a természet!

Oh, hiszen örökre tova tűnt a szép királyné; ragyogó, nagy, fekete szemei örökre bezárultak; nap nem süt többé olyan dús, sötét fürtökre, melyek köpenyként borultak hófehér, szoborsép vállaira, nines többé olyan mosoly, mint a minő azokról a parányi piros ajkáról sugárzott derült boldogságot a király lelkébe s az ő lelkén át az egész országra! Nem, ahhoz hasonló nines több! Még ha a gráciák ringatták is a herezegző bölcsojét egy sem akadhat közöttük olyan fekete hajjal, olyan mélyeség tekintetű szemekkel, olyan homlokkal és olyan ajkakkal.

Multak a hónapok, évek, hanem a király melan-choliája csak nem akart tűnni.

Ormussból mind nyugtalanítóbb hírek érkeztek. Ezekkel azonban a király nem is törődött. A ministerek kivetettek ugyan hadi adót a népre a király nevében, de a pénzt a maguk zsebe számára gyűjtötték, az ország pedig védelem nélkül várta a támadást. Napról-napra nőtt az elégedetlenség a király palotája előtt állandóan panaszkodó, jajveszékölő tömegek gyülekeztek össze.

A szerencsétlen király azonban mit sem hallott, mit sem látott csak azt a képet, a mely fölszabadíthatatlanul békóba verte az ő szomorú lelkét.

Történt egyszer, hogy a mint a király a kelő nap esodolatára kitekintett ablakán, a palota előtt dalt hallott megszólalni. Az éneklő hang tiszta, csengő, üde volt akár a fülemüle csattogása.

A király meglepődött, lenézett az utcára . . . aztán meglepetten felkiáltott. Ilyen szépségű pásztor leányt még soha nem látott, mint a minő itt énekel az ablaka alatt.

Szépsége szavakkal le sem írható. A ki ránézett, csak ámul és kaprázni érezte a szemét. Mintha a nap az ő hajától kapná arany fényét s a virradat az ő arczáiról lopná le rozsás fényességét. A szeme tiszta volt mint a felhőtlen égbolt s amikor parányi ajkait a dalra felnyitotta, gyöngyörű fehérlett azok mögött.

De bármint elragadtatta magát a király, csakhamar erőt vett érzelmeiben és szégyenkezve takarta el arcát és keserű szemrehányással illette magát, hogy az elköltözött egy pillanatra is el merte feledni. Oda térdelt a kép elé, siralmas panaszkodással és nyomban el-

cziusi ragyogó napon, s hirdeti a magasztos eszmét: Szabadság, Egyenlőség, Testvériség!

Március idusa, fénylő büszkeségünk, ott élsz te szíveinkben, a te szellemed ad erőt, hitet, kitartást nemzeti küzdelmünkben, emléke vagy a fényes multnak, záloga a jövő reménynek.

A historia tanuskodik arról, hogy más nagy művelt nemzeteknél századokon készül egy ilyen forradalom, vértengerbe fullasztja az egész Európát, s belőle még sem sarjadzik ki az igazi szabadság. Nálunk elegendő volt egy tűnő nap arra, hogy a szabadság mindenkinek közös kincsévé legyen.

A szabadság eszméjével ikertestvér a függetlenség boldogító eszméje. E főséges eszmének hatása alatt küzd a nemzetnek önzetlenül érző igazi honpolgára.

Az idő megérleli a nemes eszméket s a tapasztalat nyilatkozik meg belőle.

Boldognak csak úgy érzi magát széles e hazában, tetterejét szorgalmát csak úgy érvényesítheti, szellemi előhaladás magaslátán csak úgy haladhat, ha hazája független.

Szeressük, örizzük és védjük a nemzeteknek e legdrágább kincsét. Ezen eszméknek mindig át kell lengenie a magyar nemzeti öntudatot, ha dicsőségségen, boldogságban, függetlenül akar élni e nemzet.

Brassay József.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Iskolalátogatás.** Nagyságos Réthi Lajos kir. tanácsos, hunyadvármegye királyi tanfelügyelője az elmúlt egész hetet körünkben töltötte meglátogatván rendre, a felügyeletre bízott iskolákat. Pár éven át a segédtanfelügyelőket küldte, hogy a helyi viszonyokkal megismerkedjenek. Most személyesen jött el, hogy maga győződjék a zsilvölgyi népoktatás, mikénti állapotáról. F. hó 20-án a társulati és ipariskolát, 21-én a zárdát vizsgálta meg, 22-én Csímpát s a petrillai állami iskolákat, 23-án pedig az Aninoszán levő társulati iskolát látogatta meg 24-én Vulkánba ment. Mint értesülünk mindenütt meg volt elégedve, nemcsak a rend, tisztaság és fegyelemmel, hanem az elért tanítási eredménnyel is.

Intézkedéseket tett, hogy a Petrozsényi állami iskolánál, még ez évben két tantermet építsenek, valamint hogy az alsó gyarmaton egy kisdudovó minél előbb felállítható legyen.

felede, hogy ablaka előtt egy szép pásztorleány haladt tova.

— Ah, siránkozott a király, — te tudod, hogy a lelkem csak a tied, hogy senki téged nem pótolhat soha a népem kér, követeli, hogy új királynét adjak neki, — ezt csak akkor teszem meg, ha te úgy lépsz ki innen a képed keretéből elé, mint a minő az életben voltál.

* * *

A mikor a király másnap a megboldogult képe elé lépett, egyszerre kinos megdöbbenéssel állott meg.

Néhány pillanattal csodálkozva nézett a festményre, aztán így szólt:

— Csodálatos! talán nedves a szoba. Ugy látszik, ez a levegő árt a képnek; a színek szemmel láthatólag megsötétedtek. Tisztán emlékszem, hogy drága halottam haja nem volt ilyen sötét, hanem itt-ott valósággal ragyogott. A királyné a fényesség istenasszonyához volt hasonló, holott ez a kép most az éj királynőjét ábrázolja.

Tüstént eszetet és festéket parancsolt, aztán kijavította a hibát.

— Hala Istennek! — kiáltotta. — Ez ismét az a tündöklő haj, a melyet annyira imádtam.

És leborult a képe előtt, a mely ismét hű mása volt modelljének; és megújította esküit örök hűségéről s imádatáról.

Valami gonosz szellem azonban új esinyt követett el; pár nappal később ismét hiba sötélt a képen.

— Ki tette ezt megint? Kiáltott fel a király elkeseredéssel. . . Ki merészelte királynőm oltárát megérinteni? Hogyan került ide az a magas fehér homlok? Nekem, hala Istennek, jó az emlékezetem és tudom, hogy az ő homloka üde és rózsás volt.

— **A „Petrozsényi kath. kör“** rendes közgyűlését nagy érdeklődéssel f. hó 19-én tartotta meg, mely választmányi és tisztújító közgyűlésén elnöknek Gróf Toldalagi Samu plebánost, alelnöknek Kekel János bányamezőnököt, titkárnak Brassay Józsefet, pénztárnoknak Eisler Albert egyhangulag és gazdának Gurka Antalt választotta meg.

— **Jubileum.** Gaáli Antal petrozsényi m. kir. pénzügyőri szemlész folyó év április hó 2-án (vasárnap) ünnepli a pénzügyőrségi szolgálatban szakadatlan töltött 25 évfordulóját, mely ünnepélyre igen tisztelt kartársait, barátait és ismerőseit a Rival Joachim vendéglőjébe este 7 órára ez uton tisztelettel meghívja a jubiláns.

— **Március 15. ének megünneplése Pujon.** A magyar szabadság márc. 15-iki évfordulóját e nap jelentőségéhez méltóan ünnepelte meg Puj község és környékének magyarsága is. A hazafias ünnep kapcsán rendezett est sikerének biztosítása körül sokat buzgólkodott Kovács Károly puji kir. járásbíró. Azonban részt az ünnepen való megjelenéssel, részint az érdekes műsoru estén való tevőleges szerepléssel Puj község és környékének szétszórta lakó magyarsága is élénk részt vett. Az ünnep jelentőségét Szilágyi Károly puji ügyvéd méltatta. Előadásának precizitásával az ünneplő közönség figyelmes érdeklődését mindvégig lekötötte. Az ünnep programjának kimagasló pontja volt Bánffy Jolán báróné asszony temperamentumos kiváló érzéssel, színezéssel, korrekt hangsúlyozással és tiszta kiejtéssel előadott hazafias tartalmu szavaltata. Aratót is sok sok tapost és egy esinos virágcsokrot. Hasonlóan siker kísérte Hirling István szavaltatát, ki Petőfi: „Nemzeti dal“-át szavaltta el tüzzel s hatásos előadással. Volt két énekszám is. A „Hymnus“ és a „Kossuth nótát“ Dencsisor Péter vezetése mellett énekelte a puji olvasókör dalkara. Közben a Szózatot, Hymnus és Kossuth nótát adták elő hegedűn: Hirling István, Dencsisor Péter, Dr. Boér Géza és Fischer Mátyás.

—dt—c.

— **A képviselőválasztó jogosultaknak** az 1899 évi XV-ik törvényzikk 141—152 §-nak rendelkezéséhez képest leendő összeírása, illetve az 1905 évi névjegyzéknek kiigazítása iránt hunyadvármegye központi választmányi intézkedéseit már megtette s Petrozsény községben f. hó 28-án d. u. 2 órakor kezdi meg a ki küldött bizottság működését. Azért felhívjuk a lakosság figyelmét, hogy a kik eddig valamely oknál fogva kimaradtak, vagy időközben jogosultságot szereztek, ne maradjanak el jogaik érvényesítését. A füst utáni választást két tagra e hó 27-én fog megtartatni.

— **Széna.** Petrozsényi gazdaközönségének, Varjassy István jegyző címére, a kolozskari kincstári birtokkezelőség már vasutára adott újabb 300 métermázsza szénát az eddigi 6 korona 72 fillér árban. Felhívjuk az illetők figyelmét annak gyors átvételére.

Néhány ecsetvonással újra helyre állította a hibát s oda festette a kissé lecsüngő hajfűrtöt is.

Most újra elégedett volt tehát és boldogan imádtta tovább örök ideálját.

Másnap azonban még furesább dolog történt. Kétségtelen, hogy a rossz szellem elegyedett a játékba, különben miként is eshetnék, hogy a királyné szeme és ajkai ekként megváltoztak?

Az ő imádatjának nem voltak ilyen fekete szemei és nem akkora szája, hogy egész fogsora meglátszott. Nem, soha!

Az ifjú király nagyon elkeseredett a kép miatt, a mely legszentebb érzelmeit feldulta.

Csak kezei közé kerülhetne az az átkozott varázsló, véres boszút állana rajta. Mert immár kétségtelen, hogy varázsló keze játszik közre a dologban. A koboldnak azonban nem tudott nyomára akadni, úgy tehát a képen állott boszút. Kicsibe mult, hogy a hazug képet izzé-porrá nem zútha haragjában.

Nagy nehezen még is csillapodott, abban a reményben, hogy még helyre lesz hozható. Ujra neki fogott a munkának és emlékezetéből sikerült is visszavarázsolni azokat a parányi ajkakakat és mo. lygó szemeket.

És a király fájdalmas örömmel kiáltott fel:

— Ez ő! Ilyen volt az én drága felejthetetlen királyném!

Egy napon a kamarás, a ki a kulcsjukon át mindent megfigyelt, ajánlatot tett a királynak, hogy tegye hitvesévé azt a pásztorleányt, aki reggelente elhalad a palota előtt és aki hajszálág hasonló a megboldogult sötét színeiben még felül is mulja. És a szomorú király most már maga is belátta, hogy ez lesz a leg-helyesebb.

Francziából.

— **A jegyzők magánmunkálatairól.** Közérdekű voltánál fogva közre adjuk a vármegye e tárgyban hozott és jóváhagyott szabályrendeletét.

Sz. 0309 - 904. alisp., 729—904. közgy.

SZABÁLYRENDELET

a községi és körjegyzők, ugys, mint anyakönyvvezetők részére egyes hivatalos működésükért engedélyezett díjakról, valamint az általuk végezhető magánmunkálatokról.

I. CZIM.

A hivatalos működéseikért engedélyezett díjakról.

1. §. A magánfelek érdekében teljesített hivatalos működésért díj csak annyiban szedhető, amennyiben ezt törvény, ministeri rendelet vagy vármegyei szabályrendelet megengedi.

2. §. A fennálló törvényekben és rendeletekben a következő hivatalos működéseikért járó díjak mértéke van megállapítva:

1. A munkaadók és a mezőgazdasági munkások közötti jogviszony szabályozásáról szóló 1898. II. t.-cz. 15. §., továbbá a gazdasági munkavállalkozókról és segédmunkásokról szóló 1899. XVII. t.-cz. 18 §-a alapján a szerződési okirat megmagyarázásáért, felolvasásáért és hitelesítéséért.

2. A dohánytermelők és dohánykertészek közötti jogviszonyról szóló 1900. XXIX. t.-cz. 9. §-ában a szerződési okirat megmagyarázásáért, felolvasásáért, hitelesítéséért és másolatáért.

3. Az örökösödési eljárásról szóló 1894. XVI. t.-cz. 122. §-a alapján kiadott 95,465—95. sz. belügyministeri körrendeletben (R. T. 1890. évf. II. kötet, 1432. lap), valamint a 102,572—98. sz. belügyministeri körrendeletben (Bel. Közl. 1898. évf. 524. lap a hagyaték leltározásáért.

4. A telekkönyvi betétek szerkesztéséről szóló 1889. XXXVIII. t.-cz. 36. §-a alapján a betétek szerkesztésénél szükséges helyhatósági bizonyítványokért a 73,736—1890. sz. belügyministeri körrendelet értelmében. (R. T. 1890. évf. 1805. lap.)

5. A tényleges birtokos tulajdonjogának a telek-jegyzőkönyvbe bejegyzéséről és a telek-jegyzőkönyvi bejegyzések helyesbítéséről szóló 1892. XXIX. t.-cz. alapján a tényleges birtoklási eljárás megindításához szükséges községi bizonyítványokért az 50,016—893. sz. belügyministeri körrendelet értelmében.

6. A gazdasági munkás közvetítés szervezése tárgyában kiadott 11,183—899. sz. földmívelésügyi ministeri rendeletben (R. T. 1899. évf. II. kötet, 2527. lap), amennyiben a községi, vagy körjegyző a munkásközvetítő, a felek felkeresése folytán szerkesztett minden levél és távirat megírásáért.

7. Az állami anyakönyvekről szóló 1894. XXXIX. t. cz. alapján kiadott 60,000—95 számú belügyministeri utasítás értelmében (R. T. 1895. évf. I. kötet, 452. lap) az anyakönyvi kivonatokról.

8. 17888.—903. számú belügyministeri rendelet értelmében (Bel. Közl. 1903. évf. 71. lap) a családi értesítők kiállításáért.

9. A 12628—99. sz. belügyministeri rendelet (Bel. Közl. 1899. évf. 232. lap) értelmében a válóperekben szükséges gyermektelenségi vagy gyermekek számát igazoló községi bizonyítványokért.

3. §. Ezen szabályrendeletben a következő hivatalos működéseikért járó díjak mértéke állapított meg:

1. Magánvezető szolgálati községi bizonyítványokért (kivéve a függelék A) pontjában említett eseteket) 1 K.

2. Elöljárósági becsü- és értéklevelekért (kivéve a függelék A) pontjában említett eseteket) 100 K.-ig 1 K. 500 K.-ig 2 K., 1000 K.-ig 3 K., 1000—2000 K.-ig 4 K., 2000 K.-nál feljebb 5 K.

3. Adóbizonylatokért (1884. XLII. t.-cz. 96. §-ában részletezett eseteket kivéve) lapoldanként 2 K.

4. Aláírások hitelesítéséért általában (kivéve a függelék A) pontjában említett esetet) 1 K.

5. Pénzügyintézet váltók aláírásának hitelesítéséért, ha a váltó értéke 100 K.-nál nagyobb 1 K.

6. Kataszteri birtoklevelek leltározásáért a 69957—1897. számú pénzügyminiszteri rendelet alapján 2 K.

7. A 129000—902. bm. sz. gyámügyi ügyviteli szabályzat (Bel. Közl. 1902. évf. 49. sz. V-ik melléklet) 28. §-a értelmében eszközölt leltározásért a 15465—895. szám alatt belügyminiszteri rendelet szerint:

A 200 K. értéket meg nem haladó hagyaték leltározásáért díj nem jár.

A 200 korona értéket meghaladó hagyatéki leltározásért a következő díjak állapítottak meg:

a)	200 K.-tól	400 K. értékig	1 kor.
b)	400 „	1000 „	2 „
c)	1000 „	2000 „	3 „
d)	1000 „	4000 „	4 „
e)	4000 „	10000 „	6 „
f)	10000 „	20000 „	8 „
g)	20000 „	30000 „	10 „
h)	30000 „	40000 „	12 „

A 40000 koronán felül minden további 2000 korona, vagy annál kevesebb, de legalább 400 korona érték után egy korona, ugy azonban, hogy a díjak összege nem lehet több 100 K.-nál.

A díjszámítás alapja a hagyatéki vagyonnak leltári értéke a terhek levonása nélkül.

8. A hagyatéki leltárak másolataiért 95465—1895. sz. belügyministeri rendelet (R. T. 1895. évf. III. kötet, 1432. lap) alapján ikenként 1 K.

(Folyt. köv.)

— **Színészet.** Csütörtökön este mutatkozott be közönségünknek Tóváry Antal kiünöfön szervezett színtársulata. Jókai Mórnak Strauss János által megzenésített remek nagyoperettje a „Czigánybaró” került színre kifogástalan előadásban. A darab nem ismeretlen színházlátogató közönségünk előtt de ilyen előadásban nálunk még nem került színre. A díszletek, kosztümök igen szépek voltak, az énekek igen jók voltak. Az egyes szereplők közül már ezúttal Sz. Nagy Imréről konstatálhatjuk, hogy a vidék egyik legjobb tenoristája. Kellemesen csengő erőteljes tiszta iskolázott hangja a nehéz címszerepben teljesen érvényesült s zajos tapsokat provokált. A többi szereplőkről csak ezután alkothatunk elfogulatlan véleményt. Annyit már ezúttal jelezhetünk, hogy olyan előadásokat nyújt a társulat, amilyenben eddig nem igen volt részünk. Ajánlhatjuk a színtársulatot közönségünk pártfogására.

— **A tavasz.** Márczius 21-ike a hivatalos tavasz kezdete, azonban nemcsak Petrozsenyben, hanem az egész országban nagyon leszalt a hőmérséklet, nálunk ma délben is csak 2-4 C. volt.

Lendvai Ignác színházi karnagy: elfogad zongora hangolásokat és zongora tanítást.

— **Az érmelléki borok.** Akinek alkalma volt az érmelléki borokat megkóstolni, azok állítják legbiztosabban, hogy az ország területén ezek a valódi gyógyborok, mert nem savanyú, nem émelegős édes, hanem gyengén savanykás íze mellett rendkívül tüzes erős és kemény borok, ebben rejlik a valódi gyógyereje, mert a beteget ez az egyedüli, mely felerősíti, az egészséges embert pedig felvillanyozza és megizmosítja, betegség ellen edzi és megerősíti. — Az „Érmelléki Első Szőlőoltványtelep” több mint ezer hektoliter saját termését, minden évben családi fogyasztásra 50 liter és feljebb mennyiségekben hitelesített új hordóval együtt 50 fillért literenként adja el, melynek mai számunk hirdetési rovatában közölt és ábrán is bemutatott „Szőlőlugast ültessünk” című hirdetésére felhívjuk olvasóink becses figyelmét.

— **Jó tanács.** Egy szorgalmas újságolvasó megfigyelte, hogy az országos meteorológiai intézetnek és a Meteor. időjósításai többnyire ellenkezők. Így a folyó hétre is az egyik esőt, a másik hideget jelez. Bármelyik következék is be: meghűlésnek vagyunk kitéve s ilyenkor használjuk a Réthi-féle Pemetefü-Czúrkort, mely csak akkor valódi, ha minden dobozon a készítő: Réthy Béla gyógyszerész neve rajta van.

CSARNOK.

A hirdetés.

A leggonoszabb ellenségeink sem tagadhatják meg ugyan elismerésüket azon haladásról, mely ma napság iparunk és kereskedelmünk fejlődésében mutatkozik, de viszont legjobb barátaink sem hizeleghetnek azzal, hogy produktumaink értékesítése és terjesztése körül kellő élelmességet tudunk kifejteni, holott pedig erre éppen úgy megvannak eszközeink, mint más ebben a tekintetben sokkal praktikusabban gondolkozó, nyugati és tengerentúli testvéreinknek.

„A nyomdafestéken át vezet az út a gazdagsághoz” mondotta Barnum, a milliókat szerzett impresszario; s uram fia, mégis hogy irtóznak a mi iparosaink és kereskedőink a nyomdafestéktől! a mit tapasztalhat a ren-

des újságolvasó is vidéki lapjainknál, hol a hirdetési oldalakon alig akad egy-egy új név vagy figyelmet lekötő szöveg, s hogy az a kevés is, a mi van inkább távoli nagyobb vállalatok terjeszkedési törekvése. Ennek oka az, hogy nálunk a legtöbb iparos és kereskedő még mindig azt hiszi, hogy a vevő, ha szüksége van valamire úgy is felkeresi őt.

E vélemény megjárta akkor, midőn még iparosaink nem kellett rettegniük a külföld e tekintetben sokkal élelmesebb iparosainak és különösen gyárosainak versenyétől; ma azonban az a felfogás elavult és legfeljebb arra való, hogy a verseny emberei jót nevéssenek rajta. Amerikában, hol a reklám csinálás arany korszakát élik, alig van iparág, kereskedelmi áru, melynél ne ütötte volna fel fejét a nagy garraal való hirdetés. Fialtal emberek külön tanfolyamot vesznek ottan a hirdetések szerkesztéséből, melynek már egész irodalma van, mindenféle alkalmas példatárakkal. De még jönevű írók sem vetik meg a hirdetések szerkesztését a miért jobban fizetik őket, mint a publicisták vagy szépirodalmi dolgozatokért.

Hogy mily rengeteg összeget költenek néha a hirdetésekre, bizonyítja a többek közt az is, hogy az Amerikai „Jouth's Companion” egyik számában egy gyermek tápliszlet ajánló egyszer megjelent hirdetésért nem kevesebb mint 15.000 dollárt vagyis 75.000 koronát fizettek. Párisban a „Petit Journal” című lapban, a nálunk is ismert Brand-féle „svájci labdacsk” hirdetésért, mely kétharmad oldalt foglalt el alapban, 7500, szóval hétezeröttszáz frankot fizettek a kiadóhivatalnak egyszeri megjelentetéséért. Azért Brandt Richárd mégis százezreket szerzett piluláival. Nálunk azonban hogy elszaladna az a kereskedő vagy iparos, kinek hirdetése ez összeg csak századrészebe is kerülne.

Daczára azoknak a horribilis összegeknek, melyeket egyes külföldi cégek hirdetésekre költenek, mégis óriási hasznuk van belőle, különben nem mondhatta volna John Barnel, a londoni kereskedelmi kamara tagja, ki hetenkint 100 font sterlinget = 2500 koronát fizet hirdetéseiért s külön embert tart azoknak megírására, hogy „inkább tartok üzletet ajtó és ablak nélkül, mintsem felhagyjak hirdetéseimmel.”

De nem is kell messzire menni a példák keresésével ennek igazolására. A ki ezelőtt csak husz évvel ismerte Budapestet s megmaradt emlékezetében az akkor még csak valamely félreeső utcában s talán pinczelakásban dolgozó iparos vagy ugynevezett „greislerei”-ban árulगत kereskedő ezé, bámulva áll meg ma ezekközül soknak hatalmas gyárai s fényes portáléjai előtt nem is beszélve azokról a 3—4 emeletes házakról, melyek szintén tulajdonukat képezik s melyeket nagyrésztben az állandó hirdetéseknek köszönhetnek.

Tagadhatatlan, hogy a hirdetések sokba kerülnek de minél többet költünk — helyesebben: csak is úgy, ha sokat költünk — hirdetésekre, hozzák meg azok a remélt hasznok; mert abból, ha valamely hirdetést egyszer-ketszer teszünk közé, nem ítéltjük meg a hirdetések hasznát, mert az ily módon való hirdetés csakugyan eredménytelen, bárha a naponként ezer meg ezer példányban a szélrózsa minden irányába szétküldött lapokból ma már nemcsak tudványukat elégitik ki az embernek, hanem különféle szükségleteik fedezésére is keresik az olcsó és jó beszerzési forrásokat és sokszor a hirdetések bűngészése közben, a nélkül, hogy erre különös szükségük lenne, határozzák el magukat egy vagy más tárgy beszerzésére; és meglehet, hogy az a hirdetés, mely ma és holnap elkerüli figyelmünket, holnap után már vásárlásra ösztönöz.

Ma már azon is segítve van, hogy a kik hirdetések közlésére nagyobb tőkével nem rendelkeznek, olcsó áron is hirdethessenek, erre szolgál az „Apró hirdetések” tehát senkisé nem mondhatja: azért nem hirdetek, mert a hirdetés sokba kerül. Kiki maga módja szerint boldogul.

Látogatás.

Pár nappal ezelőtt egy bájos amerikai hölgy kópgatott be hozzám s mint a „Figaro” newyorki munka társa mutatta be magát, s elmondta, hogy Petrozsenynek, mint egy nagy, hatalmas iparos telepnek híre eljutott hozzájuk is, és kötelességének tartotta, hogy bővséges természeti kincseinek kiaknázása által világ-

hírvé lett Zsilvölgy sajtójának képviselőjével megismerkedjék. Neve Miss Grene. Magas műveltsége, széles látóköre, rendkívüli megfigyelő tehetsége s a társadalom minden rétegébe kiterjedő összeköttetései által bámulatos tájékozottságot szerzett a mi sajátos viszonyainkról. Elmondta, hogy Stuart Mill, of the wealth of the nations írván, minden nemzet elődsiedinek az elszegényedett mágánasokat tünteti fel. Akár radikális, akár konzervatív áramlatok hullámanak át a társadalmakon, ők nem találják meg kellő helyüket. Minő típusok támadtak már Europa szerte a vagyon bukott arisztokratákból.

Ime az éhen kórász olasz mágánás, aki eszeveszetten futkos a divatos nemzetközi fürdőhelyeken, tüdőltanyákon, hogy gazdag házassággal aranyozza be rozsdás czimerét. Szabott árú van a német és francia mágánásoknak is. Az amerikai nábobok jól tudják azt, Grófi vagy hercegi koronában dús a választék, csak meg kell fizetni. A milliárdaire válogathat közülök. Kap olya a milyet megrendel. Hejh, régen régen történt az, a mikor a jó öreg becsületlen Lincoln Ábrahám így szólhatott az Európából átvitorlázott üres zsebű grófhhoz, aki rangjára hivatkozva, nagyobb katonai rangot akart elnyerni:

— Tehát ön gróf, barátom? Nem baj. Ha jól viseli magát, azért előléptetjük.

Ma már Uncle Sam megfizeti a kilenczágú koronát.

Főképpen az olasz és a spanyol arisztokrácia elszegényedett része tévedt a züllés lejtőjére.

Nem csak az Európából hozzánk járó német lapok, de az ott megjelenők is, kicsinyléssel, gunnyal szólnak mindenről a mi magyar. Örömmel győződtem meg az állítások ellenkezőjéről. A magyar ösnemesség között szorgalmasan kell keresnünk a fenti alakokat. Az ősi vér büszkesége nem halt ki még e sarjából. Nem koldulnak és nem üzérkednek. Inkább eltágadják származásukat és nehéz napi munkával keresik meg kenyérüket. A miniszteriumok, a bíróságok alsóbb hivatalaiban akárhány nagy történelmi név viselője végez keserves napi robotot, csöndben, szerényen, becsülettel.

Nem is régen gróf Csáky Albin a főrendiház elnöke, gróf Nyáry Rezső és báró Perényi Ödönt nevezte ki — főrendiház, terem biztosokká, Gróf Zichy Károlyné pedig a főrendiházi telefon kezelőnőjévé.

Mikor e nagynevek viselői vállalkoztak arra, hogy szolgálati viszonyba lépnek éppen azzal a társadalmi réteggel szemben, a melybe születésük folytán jogosan tartóznának, követésre méltó példát mutattak az önmegtagadásnak és az igazi lelki előkelőségnek, mint az önk báró bírósági végrehajtójuk.

A magyar nemesség hagyományai épek és dicsőek ma is. A főnemes a ki becsületos munkával keresi meg mindennapi kenyerét, csak a polgár erény fényével gyarapítja öcszimerének fényét.

Azok a főnemesek és nemesek pedig kiknek még meg van ősi birtokuk, mint a gazdálkodást folytatnak azokon s mindenütt látható a jólét és a nép megelégedettsége.

Az ipar és kereskedelem, habár még kezdetleges, egy ifjú előhaladni vágyó nemzet benyomását teszi a szemlélőre, példa az önk Zsilvölgye, melyben amerikai élelmességet és munkabírást találók. Közintézményeik dicséretre méltók. A kimagasló templom tornyok a felekezetek közti békes együttélést hirdetik. Iskoláik száma kielégítő, de ne szünjenek meg azokat fejlesztetni, mert csak tanult értelmes munkásnép képes megállania népek versenyében. Egyet azonban nagy hibának tartok, hogy munkásaik gyakorlati kiképzésére nem fordítanak kellő gondot. Ipariskolájok is csak a benső szemlélődésre van alapítva. Nincsenek ipar muzeumaik, hol a munkás szemével láthassa az ipar naponta előhaladását. Külső szemlélet nélkül az egyszerű munkás nem képes magának megalkotni előhaladásának alapjait.

Kiterjeszkedtünk az ország összes közviszonyaira, s mindenütt feltalálta a fejlődésre képes intézmények csiráit.

Ezek után a sajtó viszonyokról beszélgettünk. Fel-tűnt neki, hogy különösen a vidéki lapokban oly keveset hirdetnek az emberek, pedig reklám nélkül ma már nem lehet boldogulni sem az iparosnak sem a kereskedőnek.

Meglátva író asztalomon a „The Tokyo Nichi-Nichi Shimbun” című japán újságot, a külföldi hírlapok által elért bámulatos eredményeket fejtegette elővéve a „Newyork-

Word* egy vasárnapi számát, mely 120 nagy formatumu oldalból, minden oldal hét hasábjából s ára csak 20 fillér, annak tartalmát magyarázta. Körülbelül ötven oldal a hirdetés. Négy oldalnyi illusztrált és színes képekkel tarkított mulatságos történetek gyermekek számára. A képek megfelelnek az egyetértés vasárnapi mellékletén közölni szokott színes képeknek. Egy zenemű, a mely kivágható és füzet alakban összehajtható. Egy türelem játék, a mely szintén kivágható és összeállítható. Öt illusztrált oldal a hölgyek számára, mindennemű divat ezikk reprodukciójával. Hat oldal a színháznak van szentelve, kimerítő színházi hírekkel és minden új darab kritikájával s az egész számos illusztrációval van ellátva. Két oldalon hírek Párizsból, Londonból, Berlinből stb. stb. Udvari hírek, politikai események, interviuk minden országbeli hírességekkel. Azután mintegy husz oldal, a mely kizárólag az Egyesült Államoknak van szentelve. Hírek az unió minden részéről, igen nagy, gyakran mulatságos, de mindig szenzációs cikkekkal. Van a cimek közt néhány olyan, a melynek óriási betűi egyenesen csodálatosak. Egy cikk fölött nyolczcenti méternyi magas betűkből állott a cím. Am a történetke, a melynek homlokán ez óriási cím díszelgett, szintén nem valami érdektelen. Amred asszony „esetéről” volt szó benne. E tehetséges nő hét év óta van férjnél, mely idő alatt tízenegy gyermekkel ajándékozta meg az urát. Ikrekkel kezdte, majd hármas ikreknek adott életet, legutóbb azonban önmagát multa felül: négyes ikreket hozott napvilágra. Mi sem természetesebb, mint hogy nyomban meginterviuolták.

— Turkig vagyok az urammal — mondta az asszony semmire sem lehet használni! (Ez kissé igazságtalan állítás Amred asszonytól.) Föltaláló a jó ember. De mit ér az olyan feltaláló, aki semmit sem talál! Mihelyt felgyógyulok, elvágok tőle. A legutóbbi négy gyermekemmel biztosítva van a jövőm.

És ebben igaza volt. Mert Amred asszonynak egy muzeum igazgatója 300 dollárt fizet hetenkint azért, hogy a jó asszony bemutassa a publikumnak, hogy egy lelkes hon leány mit tehet a hazájáért.

De elég Amred asszonyból, tekintsünk bele kissé a közgazdasági rovatba. A lap jelenti, hogy a pluto-kratavilág három királya: Vanderbilt, Gould és Rockefeller összeálltak és új vasutat építenek. Az üzletben több milliard forog kezükben. A börze reszket s az apró kis börze lovagok nyitott szájjal hajolnak az óriások asztala fölé, várván, hogy mikor röpül egy morzsa az ő szájukba is. Pikáns történetek következnek a kulisszák világából. Fay Templeton, a bájos brettli énekesnő reggelit adott barátjának a szép Lilian Russel tiszteletére. Tizenkét teríték Delmoniconál. Kétezer darab la France-rőzsa díszíti a termet és az asztalt. Tüzetes lerása az ételnapnak s azután, mint mindig a számla. Az amerikaiakat az érdeklő leginkább. A hölgyek reggelizte 2500 dollárba került. Szó sincs róla, a világtörténelem feljegyzett már olosabb reggelit is. De menjünk tovább. Szt.-Louisban megalakult a „megesalt férfiak egyesülete”. Hölgyek nem vehetnek részt az egyesület ülésein, a mi kár, mert — a dolog így sokkal mulatságosabb volna. Egészen tipikus, vagyis amerikai izü a következő hír: Kontuckyban egy lap a következő szavakkal emlékezett meg a tiszteletre méltó John B. Smith haláláról: John B. Smith egy jobb világra költözött. Ezt a kifejezést az elhunyt özvegye sértőnek találta és kártérítést kért a laptól. Targyalás. Ne tegyük félre a lapot addig a míg a hirdetési részt is át nem futottuk. Ez a reklám piac. Egyike a legjobban jövedelmező állásoknak Amerikában, azoké a humorista uraké, a kik a reklám-hirdetéseket írják. Ezek között akárhánymestermü is akad. A legtöbb illusztrációval is el van látva, itt van például „az ifjuság újjáélesztője”. Két kép. Balról egy boldogtalan ember, sóvány, kiaszott, a szemei becsérek. Azon mesterkedik, hogy kikerüljön egy gyönyörű asszonyt, a ki olyan pillantásokat vet rá, a melyek magát Paduavi szent Antal is kísértetbe hoznák. A jobb oldalon ugyanezt az urat látjuk üdén, friss életkedvvel, a szép asszony az ölében ül és csókolgatja. Ez a kép a varázslatos elixír használatát után ábrázolja a beteg férfit.

Látja kérem így szerkesztenek egy amerikai nagy lapot. Szívesen itt hagynám önül a számot, de már csak ez az egy példány maradt meg, erre pedig fontos okokból nagy szükségem van, de a Figaroból tessék egy szám és most Isten önül, mert az ötórát vonattal el kell utaznom. Emlékezzék rám, én sem fogom feledni.

Felelős szerkesztő: Nagy Miklós.

Kiadótulajdonos: Figuli Antal.

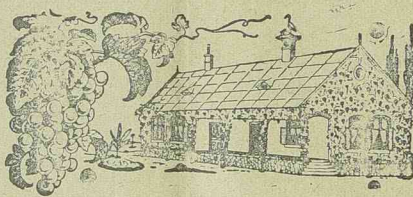
Hirdetéseket mérsékelt áron elfogad
e lap kiadóhivatala.

Eladó ház és háztelek.

Lupény községben a Főuton, az állomással szemben, egy szilárd anyagból épült ház, jelenleg korcsma üzlet, és ugyanott egy építési telek, szabad kézből kedvező feltételek mellett eladó.

Bővebbet:

Marek Mór-nál
Petrozsény.

Szőlőlugast

ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben föld- és homoktalajon.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincsen oly ház, melynek fala mellett a legcélszerűbb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legremekesebb díszé, anélkül, hogy legkevesebb helyet is elfoglalna az egyébre használható részekből. Ez a leghaladatosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas (bár mind kuszó természetű), mert nagyobb része ha megnő is, termést nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lugasnak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven ellátják házuakat az egész szőlőérés idején a legkitűnőbb muskatály és más édes szőlőkkel.

A fajok ismertetésére vonatkozó színes fénynyomatu katalogus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, a ki címét egy levelezőlapon tudatja. Borfajú szőlőoltványok is még nagy mennyiségben kaphatók leszállított áron. Borok családi fogyasztásra 50 l. és feljebb olesó árban és »Delaware« sima, ültetéshez és ebből borminta.

Érmelléki első szőlőoltványtelep Nagy-Kágya, Biharm.

Köhögés, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a

RÉTHY-féle

pemetefü cukorkánál!

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-felét kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak RÉTHY-felét fogadjunk el!

FIGYELEM!!

Megbízható legjobb minőségű
hirneves VALÓDI SZEPESSÉGI
lennvászon és

damasztáru

minden nagyobb üzletben kapható.

A késmárki gyár
bejegyzett védjegye:

Késmárki
gyártmány
csak az,

mely ezen
védjeggyel van
ellátva.

HAZAI IPAR!

A
„PESTI NAPLÓ”
új karácsonyi ajándéka.

Modern Magyar Festőmű- vészek

a czime uj kiadványunknak,
melyet 1905. évi karácsonyi ajándéku szántunk
t. előfizetőinknek.

Ez új ajándékműünk, noha folytatása és kiegészítő része lesz a „Magyar Festőművészet Albumá”-nak, mégis mint teljesen önálló mű gyönyörű foglalatja lesz a modern magyar festőművészet remekeinek.

Eddigi karácsonyi ajándékaink is a magyar irodalmat és magyar művészetet szolgálták, nagyszabású és nagyértékű diszművek százezernyi példányával terjesztve el a magyar költészet és festőművészet nagyjainak alkotásait. A remekművek e díszes sorozatát folytatja most a „Pesti napló” új és minden eddigi ajándékát tulszárnyaló diszművel: a Modern Magyar Festőművészek-kel.

Ötven nagyszabású festményt szemeltünk ki a modern magyar festők alkotásaiból, nagyrészt mesteri kivitelű műlapokon és gyönyörű, több színnyomású képekben.

Ezenkívül be fogjuk mutatni e műben jelesebb festőink vonzóan megírt életrajzát. A szöveget, amely a modern magyar festőművészet történelmét fogja tárgyalni, elsőrendű esztétikusaink könnyed előadásában, színes képek és rajzok fogják tarkítani. Albumunk külső formájában is követni fogja eddigi törekvéseinket és a magyar könyvkötőiparművészet újabb alkotása lesz.

Ezt az új, páratlan díszű ajándékunkat megkapja karácsonyra állandó előfizetőnkön kívül minden új előfizető is, aki mostantól kezdve egy évre megszakítás nélkül a Pesti Naplora előfizet. Az előfizetés fél- és negyedévenként, sőt havonta is eszközölhető.

Előfizetési ár: 1 évre 28 kor. 1/2 évre 14 kor. 1/4 évre 7 kor. 1 hóra 2 kor. 40 fillér. — Mutatványszámot szívesen küldünk.

Tisztelettel: a „Pesti Napló” kiadóhivatala.